

prof. dr hab. Mariusz Kończal
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Wydział Edukacji Muzycznej – Katedra Dyrygentury

**Recenzja dorobku artystycznego i dydaktycznego oraz dzieła
artystycznego dr. Dawida Kusza, w związku z postępowaniem
w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne.**

Zleceniodawca opinii

Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Dawidowi Kuszowi, na podstawie uchwały nr 30/2024 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne z dnia 17 czerwca 2024 roku. Pismo podpisane przez Przewodniczącą Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne – dr hab. Monikę Gardoń – Preinl, prof. AMKP.

W dniu 17 czerwca 2024 roku Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie powołała komisję habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Dawidowi Kuszowi w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne. Uchwała weszła w życie w dniu podjęcia.

Przesłana dokumentacja zawierała:

- kopię dokumentacji złożonej przez dr. Dawida Kusza w formie elektronicznej.
- kopię uchwały Rady do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Jako recenzent niniejszej dokumentacji pragnę zaznaczyć, iż została ona przygotowana przez Kandydata niezwykle starannie, logicznie i komunikatywnie z wyartykułowaniem wszystkich niezbędnych komponentów merytorycznych.

Podstawowe dane o Kandydacie

Urodzony w [REDAKTOWANE] w Rzeszowie – dominikanin, kompozytor i dyrygent, kantor konwentu oo. Dominikanów w Krakowie, absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie. W 1998 roku wstąpił do Zakonu Kaznodziejskiego. Świecenia kapłańskie przyjął w 2005 roku. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Krakowie (Wydział Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej, Kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki

muzycznej, specjalność: Prowadzenie Zespołów Wokalnych i Wokalno-Instrumentalnych oraz Nauczanie Przedmiotów Muzyczno-Teoretycznych.

W latach 2012-2016 studiował także kompozycję, najpierw w klasie prof. Zbigniewa Bujarskiego, a później – prof. Józefa Rychlika.

W 2014 roku z wyróżnieniem obronił doktorat na Akademii Muzycznej w Krakowie w dyscyplinie dyrygentura. W ramach aktywności procesu doktorskiego dokonał rekonstrukcji i wykonań wielu dzieł archiwalnych (np. Msze, Motety) takich twórców, jak: François-Adrien Boieldieu, Franz Bixi Xavier, Franz Danzi, Johann Evangelist Brandl, Franz Bühler.

Prowadzi ożywioną działalność kompozytorską. Komponuje muzykę chóralną, wokalno-instrumentalną, instrumentalną oraz elektro-akustyczną. Jego utwory były wykonywane na międzynarodowych festiwalach muzyki współczesnej takich, jak: „Warszawska Jesień” 2015 (*Kwartet smyczkowy* – Impreza towarzysząca), „Międzynarodowy Festiwal Kompozytorów Krakowskich” 2016 (*Electric prayer* – utwór elektroakustyczny).

Należy podkreślić, że Jego kompozycje chóralne znalazły się w repertuarze takich zespołów, jak: brytyjski zespół wokalny „Voces8”, Polski Chór Kameralny „Schola Cantorum Gedanensis”, chór „Psalmodia”, Chór Kameralny Akademii Muzycznej w Bydgoszczy czy „Camerata Iagiellonica”, a jego utwory oraz aranżacje wokalno-instrumentalne wykonywane były między innymi przez Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Podkarpackiej, Chór i Orkiestrę Kameralną Akademii Muzycznej w Krakowie.

W 2016 r. dyrygował chórem i orkiestrą podczas Świątowych Dni Młodzi w Krakowie (2016) oraz podczas Mszy świętej kończącej jubileusz 800-lecia Zakonu Kaznodziejskiego pod przewodnictwem papieża Franciszka na Lateranie (2017). Podczas tego wydarzenia był także autorem kompozycji i aranżacji.

Jest inicjatorem i realizatorem licznych warsztatów chóralnych prowadzonych zarówno w Polsce, jak i za granicą, związanych tematycznie z muzyką liturgiczną.

Na stałe współpracuje z Fundacją Dominikańskiego Ośrodka Liturgicznego, z którą wydał kilka autorskich albumów muzycznych, w tym „Pieśń o nadziei”, „Witaj, Maryjo”, „Ite in mundum”, „Missa Pacis” oraz prowadzi zajęcia podczas Warsztatów Muzyki Niezwykłej.

Prowadzi aktywną działalność artystyczną. Nagrał trzy płyty zawierające autorskie kompozycje na chór mieszany i orkiestrę; dokonał licznych nagrań dla radia i telewizji. Jest autorem wielu uznanych pieśni liturgicznych opublikowanych w śpiewniku *Niepojęta Trójco tom II*.

Jest współzałożycielem Chóru Kameralnego „Sancta Trinitas”, z którym wykonuje autorskie kompozycje oraz dokonuje prawykonań współczesnej muzyki sakralnej. Współtworzył Zespół Wokalny „Singet”, z którym koncertował w kraju i za granicą.

Aktualne dane o aktywności zawodowej:

Dawid Kusz OP jest wykładowcą akademickim. W Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej w Krakowie, a także w Kolegium Filozoficzno – Teologicznym w Krakowie wykłada przedmioty muzyczno-teoretyczne. Oprócz tego pełni także funkcję kapelana siostr dominikanek, przedstawiciela niesamodzielných pracowników naukowych w Radzie Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie oraz sekretarza redakcji czasopisma naukowego UPJP II „Pro Musica Sacra”. Należy do Archidiecezjalnej Komisji Muzyki Liturgicznej.

Ocena dorobku artystycznego, dydaktycznego i pedagogicznego

W odniesieniu do Ustawy w art. 219 Ust. 1. pkt 2 Ustawy Autor przedstawił wykaz osiągnięć artystycznych dokonując następującego podziału:

1. Wykaz zrealizowanych oryginalnych osiągnięć artystycznych, zgodnie z art. 219 ust. 1. Pkt 2c.

Jako zrealizowane oryginalne osiągnięcia artystyczne, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2c ustawy Kandydat przedstawił płytę CD *Alma Redemptoris Mater – Dawid Kusz OP*, zawierającą 11 utworów, o łącznym czasie trwania 52:01. Nagrań dokonano 7 lutego w Sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie oraz 8-9 lutego 2019 roku w kościele p.w. św. Agnieszki w Krakowie Realizacja dźwięku, edycja i mastering: Jakub Garbacz (Ars Sonora). Wydanie albumu dofinansowane zostało z subwencji dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przyznanej przez Ministra Edukacji i Nauki na 2021 r.

2. Powiązane tematycznie artykuły naukowe, zgodnie z art. 219 ust. 1. Pkt 2b ustawy.

Kandydat odniósł się do następującej publikacji z 2021 roku:

Dawid Kusz OP, *Tradycja odziedziczona we współczesnej muzyce religijnej na przykładzie twórczości kompozytorów związanych z nurtem polistylistycznym. Inspiracje chorałem gregoriańskim w wybranych dziełach Dawida Kusza*, [w:] *Kulturowe i edukacyjne konteksty muzyki religijnej*, t. 3, red. Monika Biesaga, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2021.

Opis osiągnięć w odniesieniu do ww. Ustawy został przedstawiony przez Kandydata bardzo precyzyjnie, uwzględniając ścisły podział przed i po uzyskaniu stopnia doktora.

Z zakresu publikacji przed uzyskaniem stopnia doktora Kandydat wymienia *Pieśń o nadziei. Partytury (11)*, Dominikański Ośrodek Liturgiczny, Kraków 2006.

Z zakresu publikacji po uzyskaniu stopnia doktora Autor przedstawia: *Akatyst ku czci Zmartwychwstania Pańskiego*, Fundacja Dominikański Ośrodek Liturgiczny, Kraków 2022.

W odniesieniu do współautorstwa publikacji przed uzyskaniem stopnia doktora Kandydat wskazuje na 67 utworów i opracowań zawartych w *Śpiewniku Niepojęta Trójco*, t.II, Dominikański Ośrodek Liturgiczny, Kraków 2010.

Z kolei z zakresu redakcji publikacji po uzyskaniu stopnia doktora Autor wskazuje na *Dostosowanie warstwy muzycznej do tekstów łacińskich cyklu Psalmów, Z głębości wołam do Ciebie, Panie*, skomponowanych przez Krzysztofa Knittla, wydanych uprzednio przez PWM (12 430), a także: Krzysztof Knittel, *De profundis clamavi at te, Domine*, na chór mieszany i taśmę (4 utwory), PWM, Kraków 2019.

Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych zawiera 5 artykułów (w tym 4 po uzyskaniu stopnia doktora).

Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat był także kierownikiem dwóch projektów artystycznych pod nazwą *Wirtualny chór w czasie pandemii*: M. A. Charpentier, *O, Emmanuel* (23.12.2020) oraz A. Nikodemowicz, *Bóg się z Panny narodził*, aranżacja: Dawid Kusz OP (30.01.2020).

Realizacja dzieł artystycznych przedstawiana była przez Dawida Kusza OP w postaci publicznych koncertów, których imponująca liczba (10 przed uzyskaniem i 55 po uzyskaniu stopnia doktora) świadczy o szerokiej aktywności artystycznej Kandydata. Spośród niezwykle bogactwa realizowanych dzieł o wysokiej wartości artystycznej należy wymienić choćby: J. B. Schiedermayer (1779 – 1840) – *Requiem*, J. Faure - *Crucifix*, ork. D. Kusz OP G. Faure - *Pie Jesu*, F. Bühler, *Missa Pastoritia*, J. E. Brandl (1760 – 1837), *Missa in D*, F. A. Boieldieu (1775 – 1834), *Missa Solemnis*, A. Dvořák - *Missa in D*, J. S. Bach - *Christ lag in Todesbanden BWV 4*, G. F. Haendel - *Dixit Dominus HWV 232*, M. Frisina - *Aprite le porte* na chór mieszany i orkiestrę symfoniczną, H. J. Botor, *Missa Joanni Pauli II* na chór mieszany i orkiestrę symfoniczną, M. A. Charpentier - *Stabat Mater* na chór mieszany i orkiestrę smyczkową, opr. D. Kusz OP, H. J. Botor, *Misericordias Domini*, na chór mieszany i orkiestrę smyczkową smyczkową (opr.: D. Kusz OP, wersja ze ŚDM w Krakowie, wykonana premierowo podczas Drogi Krzyżowej na krakowskich Błoniach pod przewodnictwem papieża Franciszka 4.10.2018), W. Kilar - *Dona nobis pacem* (z *Missa pro pace*) na chór mieszany a cappella, M. Frisina - *Aprite le porte* na chór mieszany i orkiestrę symfoniczną, R. Gousseau - *Ave Maris Stella* na chór mieszany i organy – prawykonanie polskie (15.12.2019), F. Peeters - *Mass in honor of Saint Joseph* na chór mieszany i organy.

Szczególną uwagę wśród zamieszczonych dzieł zwraca: F. Danzi - *Missa in D* - utwór muzyczny, rekonstrukcja utworu. Wykonanie historycznej Mszy z odnalezionych i zrekonstruowanych rękopisów znajdujących się w Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie (22.12.2015).

Oprócz powyższych dzieł kompozytorów z wielu epok i okresów, dr Dawid Kusz OP zrealizował ogromną ilość kompozycji autorskich (nierzadko premier) prezentowanych zarówno podczas kierowanych przez Kandydata warsztatów muzycznych, a także indywidualnych, publicznych koncertów w wielu miejscach chrześcijańskiego kultu religijnego. Ogromną wartością języka muzycznego Dawida Kusza OP jest umiejętność dostosowania warstwy słowno – muzycznej do określonego poziomu wykonawczego realizatorów dzieła. Kompozytor realizuje więc z ogromnym powodzeniem utwory przeznaczone dla profesjonalnych chórów, ale także dla amatorskich wykonawców, z uwzględnieniem ich możliwości głosowych i ogólnomuzycznych. Przedstawiony zestaw kompozycji autorskich Dawida Kusza OP jest niezwykle imponujący i odnosi się do najważniejszych okresów liturgicznych kościoła katolickiego.

Analizując nagrania wprowadzone do obiegu publicznego należy wyróżnić:

4 płyty CD zrealizowane przed uzyskaniem stopnia doktora

1. Dawid Kusz OP, *Pieśń o nadziei* – (19 utworów autorskich). Nagranie powstało w dniach od 30 marca do 1 kwietnia 2005 roku w kościele pw. św. Augustyna i Jana Chrzyciela w Krakowie Wydawca: © DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.
2. *Niepojęta Trójca* – (15 utworów). Nagranie powstało w dniach od 21 do 23 lutego 2006 roku w kościele pw. Matki Bożej Śnieżnej w Krakowie. Utwory organowe zostały zrealizowane 24 lutego 2006 roku w kościele pw. św. Katarzyna Aleksandryjskiej w Krakowie Wydawca: © DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.
3. *Regnavit Dominus* – (19 utworów). Nagranie powstało w dniach od 21 do 23 lutego 2006 roku w kościele pw. Matki Bożej Śnieżnej w Krakowie. Utwory organowe zostały zrealizowane 24 lutego 2006 roku w kościele pw. św. Katarzyna Aleksandryjskiej w Krakowie Wydawca: © DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.

4. Dawid Kusz OP, *Witaj Maryjo-* (13 autorskich utworów). Nagranie powstało w dniach 23-24 czerwca 2008 roku w auli św. Szymona z Lipnicy w klasztorze OO. Bernardynów w Krakowie. Wydawca: © DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY

5 płyt CD wydanych po uzyskaniu stopnia doktora

1. *Maranatha* (Współdział w projekcie) – (23 utwory). Nagranie zostało zrealizowane w kościele pw. św. Mikołaja w Jarosławiu w dniach 26 lipca – 1 sierpnia 2015 roku. Wydawca: © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.
2. *Missa est. Msza święta w kościele św. Marka w Krakowie przed Vaticanum Secundum* (Współdział w projekcie). Nagranie zostało zrealizowane w kościele św. Marka w Krakowie w maju 2017 r. Wydawca: © UNIWERSYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II W KRAKOWIE.
3. Dawid Kusz OP, *Alma Redemptoris Mater* – (11 utworów autorskich). Nagrań dokonano 7 lutego w Sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie oraz 8-9 lutego 2019 roku w kościele p.w. św. Agnieszki w Krakowie. Wydawca: © UNIWERSYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II W KRAKOWIE.
4. Dawid Kusz OP, *Ite in mundum* – (14 utworów autorskich). Nagranie zostało zrealizowane w kościele pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Krakowie w dniach 8-10 maja 2019 roku. Wydawca: © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.
5. *Śpij, Jezu, śpij. Kolędy dominikańskie* – (10 utworów). Nagranie powstało w dniach 6-10 września 2021 roku w klasztorze OO. Dominikanów w Krakowie. Wydawca: © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY

Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat może poszczycić się także:

- wydaniem 2 singli:

- Dawid Kusz OP, *Vinea mea* (2 utwory). Nagrania dokonano 6 marca 2021 r. w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie. Wydawca: © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.

- Dawid Kusz OP, *Missa Pacis (Kyrie, Sanctus, Agnus Dei)*. Data publikacji: 8.11.2023. Wydawca: © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY.

- 9 nagraniami video:

- Dawid Kusz OP, Krzysztof Grzeszczak, *Jutrznia Paschalna* – Koncert online. Dyrygent, kierownik muzyczny projektu: Dawid Kusz. Data premiery: 31 maja 2020 roku.

- Dawid Kusz OP, *Gdy śliczna Panna, A, czemuż mój Jezus na głosy i instrumenty*. Nagrania dokonano 16.12.2020 roku w Bazylice OO. Dominikanów w Krakowie. Data premiery: 24.12.2020

- Dawid Kusz OP, *Wesel się, Królowo*. Nagrania dokonano 8.05.2021 roku w krakowskich kościołach: bazylice Trójcy Świętej (chór) oraz św. Agnieszki (organy).

- Dawid Kusz OP, *Modlitwa do Bogurodzicy na chór mieszany a cappella, t. Hymn brewiarzowy*. 2021.

- Dawid Kusz OP, *Miserere mei, Deus na dwa kwartety wokalne i kwartet smyczkowy* (realizacja video koncertu z dnia 25.09.2021 roku).

- Dawid Kusz OP, *Koncert Adwentowy Otwórz się niebo* (transmisja koncertu z dnia 18.12.2021).
- Dawid Kusz OP, *Requiem za ofiary COVID na sopran solo, chór mieszany, organy, kontrabas jazzowy i perkusję* (realizacja video koncertu z dnia 26.03.2022 roku)
- Dawid Kusz OP, *Koncert Rorate coeli. Adwentowa pieśń tęsknoty* (realizacja video koncertu z dnia 16.12.2022).
- Dawid Kusz OP, *Missa Pacis, na chór mieszany a cappella*. Premiera nagrania: 26.06.2023.

Dr Dawid Kusz OP jako kompozytor może poszczycić się także wykonaniami swoich kompozycji przez innych interpretatorów. Świadczy o tym szczegółowy wykaz utworów wykonanych i nagranych przez innych wykonawców (11 dzieł, w tym 9 nagranych po uzyskaniu stopnia doktora).

Do znaczących wydarzeń należy zaliczyć sukcesy fonograficzne w odniesieniu do znakomitych realizacji przez innych interpretatorów. Autor zamieszcza w dokumentacji aż 6 przykładów fonograficznych w postaci płyt CD. Realizatorami Jego dzieł są tak wybitni wykonawcy, jak np. : Chór Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego „Camerata Iagellonica” Orkiestra Symfoniczna „Passionart” Janusz Wierzgacz – dyrygent, Chór Akademii Muzycznej w Krakowie Orkiestra Kameralna Akademii Muzycznej w Krakowie Stanisław Krawczyński – dyrygent, Chór Kameralny „Ave Florum Flos” (Berlin), Chór Psalmodia UPJPII w Krakowie Chór Archidiecezjalnej Szkoły Muzycznej Pueri Cantores Cracoviensis Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Krakowskiej Marek Pawełek – organy Wiesław Delimat – dyrygent, Chór Kameralny Kantorei Sankt Barbara Krzysztof Musiał – organy Halina Dyczek – dyrygent.

Równie bogate i istotne dla rozwoju Kandydata są Jego inne osiągnięcia, mające znaczący wpływ na Jego rozwój. Należą do nich do których należą między innymi:

- 4 wystąpienia na krajowych konferencjach naukowych (w tym 3 po uzyskaniu stopnia doktora: 2018, 2018, 2019).
- udział w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych (dwukrotnie: 2016, 2022);
- uczestnictwo w projektach artystycznych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych (dwukrotnie: 2022, 2024);
- realizacja grantów artystycznych (dwukrotnie: 2017, 2018-2019);
- staże w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych (Instytut Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie (afiliacja Uniwersytet Papieski Angelicum, Rzym), Kijów, Ukraina - 2021);
- członkostwo w komitetach redakcyjnych czasopism - Czasopismo naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie „Pro Musica Sacra” (rocznik, periodyk punktowany; 40 pkt.) Od 2016 roku, członek zespołu redakcyjnego w funkcji sekretarza redakcji.
- 3 recenzje publikacji z zakresu sztuk muzycznych (2020, 2021, 2022);
- 2 recenzje artystycznych prac dyplomowych (2020, 2021);

Działalność pedagogiczna dra Dawida Kusza OP ocenić należy w odniesieniu do jednostek dydaktycznych, w których Kandydat rozwija się jako dydaktyk w obszarze sztuki muzycznej. Dr Dawid Kusz OP jest wykładowcą akademickim. W Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej w Krakowie, a także w Kolegium Filozoficzno – Teologicznym w Krakowie wykłada szereg ważnych przedmiotów muzycznych. Poza tym pełni także funkcję kapelana sióstr dominikanek.

Od 2016 roku jest członkiem Redakcji czasopisma naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie „Pro Musica Sacra”, a od Od 2019 roku wchodzi w skład Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II – przedstawiciel niesamodzielnych pracowników naukowych. Należy także do Archidiecezjalnej Komisji Muzyki Liturgicznej.

Analiza załączonej dokumentacji dowiodła o ogromnej aktywności dydaktycznej Kandydata, którą stale rozwija w następujących uczelniach:

- Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Katedra Muzyki Kościelnej (2016 – nadal)

- Kolegium Filozoficzno – Teologiczne OO. Dominikanów - Afiliacja UPJP II w Krakowie (2007 – 2022)

-Kolegium Filozoficzno – Teologiczne OO. Dominikanów - Afiliacja Akademia Katolicka w Warszawie, Collegium „Bobolanum” (2022 – nadal)

- Dominikańskie Studium Filozofii i Teologii (2019 – nadal)

- Wrocławskie Liturgiczne Studium Wokalne (2009-2015)

- Szkoła Śpiewu Liturgicznego w Warszawie (2012-2014)

W zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym dr Dawid Kusz OP bierze aktywny udział w wielu inicjatywach artystycznych na rzecz rozwoju kultury religijnej. Świadczy o tym Jego udział w wielu zespołach konkursowych, jak np. Małopolski Konkurs Pieśni Religijnej – Nie lękajcie się! im. Jana Pawła II (2018), Eliminacje wojewódzkie Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Niezłomnej (2019-2022).

Oprócz tego Kandydat bierze udział w wielu projektach artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi, jak np. Ogólnopolskie Warsztaty Muzyczno-Liturgiczne, Warsztaty Muzyki Niezwykłej, Adwentowe Warsztaty Muzyczno-Liturgiczne, Warsztaty „Muzyka Duszy”, Warsztaty Chóralne dla Chórów Duszpasterstw Akademickich „In Unitate” w Lublinie, Liturginės Muzikos Dirbtuvės w Wilnie (2013-2023).

Podsumowując osiągnięcia artystyczne, dydaktyczne i organizacyjne dra Dawida Kusza OP stwierdzam jednoznacznie, że są one bardzo znaczące i wartościowe dla rozwoju dyscypliny artystycznej sztuki muzyczne.

Tym samym niniejszy dorobek Kandydata przyjmuje

Ocena autoreferatu autorstwa dra Dawida Kusza OP

Autoreferat autorstwa dra Dawida Kusza OP stanowi bardzo szczegółową biografię uzupełnioną elementami genezy i opisu poszczególnych okresów rozwoju artystycznego i dydaktycznego Kandydata. Na uwagę zasługuje styl, którym posługuje się Autor. Zrozumiałe sentencje, interesujący język wypowiedzi, a także sposób analizy poszczególnych segmentów treściowych dotyczący opisu kariery dra Dawida Kusza OP, zdecydowanie wyróżnia ów formę przekazu literackiego.

Część I stanowi szczegółowe ujęcie edukacji muzycznej Kandydata z wyartykułowaniem najbardziej istotnych faktów. Opisując początki kariery, Autor zwraca uwagę na przełomowe wydarzenie w roku 1998, kiedy w dominikańskim kościele podczas Festiwalu Muzyki Arvo Pärta, zetknął się po raz pierwszy z estońskim kompozytorem i jego muzyką. *Nigdy nie zapomnę ogromnego wrażenia, jakie zrobiła na mnie nieznana mi dotąd muzyka estońskiego kompozytora. Do tego momentu nie zdawałem sobie sprawy, że muzyka klasyczna może dostarczyć tak wielu estetycznych i duchowych uniesień oraz wzruszeń* – wspomina Autor.

Kolejne etapy rozwoju Kandydata dotyczą m.in. funkcji kantora w Zakonie, współpracy z Marcinem Bornusem-Szczyńskim, a także dalszej drogi dydaktyczno-artystycznej już jako studenta Akademii Muzycznej w Krakowie. Istotnym dla rozwoju Kandydata stała się współpraca z dwoma krakowskimi instytucjami muzycznymi: Chórem Polskiego Radia oraz Capellą Cracoviensis.

W roku 2011 ukończył studia na specjalności Prowadzenie Zespołów Wokalnych i Wokalno-Instrumentalnych oraz Nauczanie Przedmiotów Muzyczno-Teoretycznych. Na egzaminie dyplomowym z obu tych specjalności uzyskał najwyższą ocenę z wyróżnieniem. Pracę magisterską, pisaną pod kierunkiem prof. Reginy Chłopickiej, pod tytułem: *Paweł Szymański, Stanisław Krupowicz, dwie muzyczne interpretacje Psalmu 51*, obronił 4 lipca 2011 roku, również uzyskując wyróżnienie.

Następnym aspektem była autoanaliza bogatego zbioru muzykaliów jako spuścizny tradycji muzycznej Zakonu. *Większość – podzielonego na trzy zespoły zbioru – stanowią „Muzykalia gidelskie”. Jest to zestaw nut należący kiedyś do istniejącego przy Bazylice OO. Dominikanów w Gidlach zespołu muzycznego, którego działalność trwała nieprzerwanie od pierwszej połowy XVII wieku do początku I wojny światowej* – wyjaśnia Kandydat.

Proces analizy archiwaliów i inne etapy wynikające z pracy empirycznej, zostały przedstawione przez Autora z ogromnym zaangażowaniem i niepoliczalnym zakresem pasji. *Kilkumiesięczna praca w archiwum była nowym, bardzo ważnym doświadczeniem, a jej owocem był komplet ponad dziesięciu partytur, z których do dysertacji doktorskiej postanowiłem wybrać cztery, reprezentujące odmienne formy mszy, przeznaczone na różne wydarzenia roku liturgicznego, co zapewniało ich różnorodny charakter* – komentuje Kandydat.

Obrona pracy doktorskiej *Forma mszy w aspekcie liturgicznym, muzycznym i wykonawczym na przykładzie XVIII – XIX-wiecznych muzycznych zbiorów OO. Dominikanów w Gidlach*, odbyła się 7 października 2014 roku w krakowskiej Akademii Muzycznej.

Kolejny aspekt edukacyjny Kandydata, to studia na Kierunku Kompozycja krakowskiej Akademii Muzycznej. Auto opisuje poszczególne etapy rozwoju kompozytorskiego, zwracając szczególną uwagę na *Kwartet smyczkowy*, który był Jego pierwszą próbą zmierzenia się z tą wymagającą formą. Kilkumiesięczna praca zakończyła się wykonaniem kwartetu podczas imprezy towarzyszącej Międzynarodowemu Festiwalowi „Warszawska Jesień” 29 września 2015 roku w Austriackim Centrum Kultury w Warszawie.

Autor omawia także inne aspekty rozwoju kompozytorskiego, których celem nadrzędnym była prezentacja – jako utworu dyplomowego – kompozycję *Momenti Possibili Perduti* na wielką orkiestrę symfoniczną (2016).

Okres samodzielnej pracy artystycznej i dydaktycznej – to kolejny etap rozwoju dra Dawida Kusza OP. Autor omawia tu poszczególne miejsca realizacji strony dydaktyczno-artystycznej, a także istotne elementy swych życiowych pasji. Niezwykle interesujący jest fragment porównania myśli Karola Szymanowskiego wypowiedzianej podczas praskiej premiery baletu *Harnasie* z dążeniami Kandydata. *„Testament” Szymanowskiego stał się dla mnie bodźcem i ukierunkował moje twórcze poszukiwania w stronę muzycznej tradycji, z którą od lat miałem do czynienia jako zakonnik oraz muzyk – śpiewu gregoriańskiego* – podsumował Autor. W dalszym przebiegu wypowiedzi Kandydat w niezwykle interesujący sposób, za przyczyną omawianych (a nawet częściowo analizowanych) autorskich kompozycji, udowadnia swą pasję śpiewu chorałowego.

Interesującym ujęciem jest przedstawienie genezy, a także poszczególnych segmentów języka kompozytorskiego i innych elementów stylistycznych, składających się na 6

kompozycji zawartych na płycie dołączonej do dokumentacji, opatrzonej przez kompozytora tytułem „Alma Redemptoris Mater”...*Płyta ta w swoisty sposób łączy w sobie wszystkie wymienione wyżej pola mojej artystycznej aktywności. Składa się na nią całościowe kierowanie projektem od strony artystycznej, koncepcyjnej, organizacyjnej i logistycznej – komentuje dr Dawid Kusz OP.*

Na zakończenie Kandydat opisuje ważne etapy pracy dydaktycznej, a także omawia projekty koncertowe, które dotyczą spraw najbardziej aktualnych (np. *Requiem za Ofiary COVID* na chór mieszany, organy, perkusję i kontrabas jazzowy (marzec 2022)).

Niezwykle głębokie i zasadne są ostatnie słowa zawarte w Autoreferacie: *Głęboko wierzę w to, iż moja muzyczna droga w jakimś stopniu wpisuje się i nadal będzie się wpisywać w tę logikę przemieniania rzeczy, społeczności oraz samego siebie. Jest to bogactwo, którego nigdy nie można utracić, i którego jako artysta będę strzegł.*

Reasumując należy stwierdzić, iż Autoreferat został napisany językiem naukowym, zachowując przy tym zasady subiektywnego, spojrzenia na poszczególne opisywane wydarzenia, co tworzy niezwykle ciepły, osobisty wizerunek Autora i jego kreatywności twórczej.

Należy też dodać, iż oprócz wartości podstawowej, jaką jest szczegółowy opis kariery artystycznej i dydaktycznej, Autor podjął się wyjaśnienia celów i motywów poszczególnych procesów wynikających z realizacji projektów artystycznych, co bezsprzecznie ubogaca formę niniejszego Autoreferatu.

Dr Dawid Kusz OP udowodnił jednoznacznie, że muzyka jest Jego życiową pasją, którą nieustannie rozwija i będzie kreować w sposób mądry, inteligentny, a przede wszystkim świadomy.

Brak uchybień prowadzenia narracji treści oraz innych elementów związanych z zasadami logiki procesu budowania konstrukcji pracy pisemnej, stawia przedłożoną formę na najwyższym poziomie piśmiennictwa publikacji naukowej.

Tym samym niniejszy autoreferat Kandydata przyjmuję.

Ocena osiągnięcia artystycznego:

Wskazany do oceny osiągnięciem artystycznym dra Dawida Kusza OP jest płyta CD *Alma Redemptoris Mater* wydana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Na płytę składają się następujące kompozycje:

1. Velum Templi (Dawid Kusz OP)
2. Reordare Virgo Mater (chorał gregoriański)
3. Recordare Virgo Mater (Dawid Kusz OP)
4. Fantaisie sur le Salve Regina (Krzysztof Grzeszczak)
5. Solemnitas (Dawid Kusz OP)
6. Alma, Redemptoris Mater (chorał gregoriański)
7. Adagio na smyczki – Alma Redemptoris Mater (Dawid Kusz OP)

8. Ave Regina caelorum - (chorał gregoriański)
9. Ave Regina caelorum (Dawid Kusz OP)
10. Regina caeli (chorał gregoriański)
11. Regina caeli (Dawid Kusz OP)

Wykonawcy dzieła:

Zespół Instrumentalny i chór pod dyrekcją Dawida Kusza OP
Marek Pawełek – organy

Wydanie albumu dofinansowane z subwencji dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przyznanej przez Ministra Edukacji i Nauki na 2021 rok. Nagrania dokonano 7 lutego w Sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie, a także 8 i 9 lutego 2019 r. w kościele p.w. św. Agnieszki w Krakowie.

Do realizacji tej płyty Kandydat wybrał sześć oryginalnych kompozycji powstałych w latach 2012-2019, inspirowanych śpiewem gregoriańskim – i jak sam Autor twierdzi - *w każdym z utworów tradycja ta uwidacznia się w inny sposób ...*

Prezentacja kompozycji autorskich (4) poprzedzona została pokazem chóralu gregoriańskiego w jego najbardziej czystej formie (*Recordare Virgo Mater, Alma Redemptoris Mater, Ave Regina caelorum, Regina caeli*)

W ekspozycjach chóralowych Kandydat udowodnił, iż w wykonawstwie śpiewu monodycznego posiada bezsprzecznie kompetencje wysokie. Nadrzędność tekstu z zachowaniem określonych zasad artykulacji i odpowiednio dobranych walorów barwowych (adekwatnych do segmentów sylabicznych monodii) – to cechy wykonawstwa zespołu chóralowego pod dyrekcją Kandydata. Poza tym stateczność w realizacji figur chóralowych, a także skupienie wokół wypracowanego dźwięku specyficzną emisją wokalne praktyki śpiewu chóralowego, stanowią dowód na wysoką znajomość szerokiego jakże obszaru realizacji wokalne śpiewu kościoła Rzymskiego.

Płytę rozpoczyna wielokopiatkowe responsorium z tak zwanej Ciemnej Jutrzni, które stanowiło szeroką inspirację dla kompozytora, wyrażoną w utworze *Velum Templi* na chór mieszany a cappella. Znakomite zespolenie cytatów chóralowych połączonych z neoklasycznym wielogłosem potęguje nastrój oraz podkreśla symbolikę wydarzeń związanych z upamiętnieniem męki i śmiercią Jezusa Chrystusa.

Recordare Virgo Mater – to oryginalna kompozycja, w której Autor rozpościera całą paletę barw w zakresie instrumentalistyki, połączonej z polifonizującym chórem. Jak sam podkreśla - *Tworząc tę kompozycję, miałem w pamięci mojego pierwszego profesora kompozycji, Zbigniewa Bujarskiego, którego dzieła są doskonałym przykładem użycia elementu kolorystycznego, zwłaszcza przy wykorzystaniu sekcji smyczkowej. Niezwykle dojrzały język muzyczny, logicznie zestawione segmenty artykulacyjne, a przede wszystkim odpowiednie potęgowanie dynamiki z wykorzystaniem bardzo interesującego instrumentarium perkusyjnego – to z pewnością walory konstrukcyjne niniejszej kompozycji doskonale wykonane przez chór, zespół smyczkowy i perkusyjny.*

Antyfona z oficjum niesporów ku czci Matki Bożej – *Solemnitas* na chór mieszany a cappella – to kolejna autorska kompozycja dra Dawida Kusza OP. Niezwykle interesująca kompozycja stawia przed wykonawcami mnóstwo wyzwań. Opracowanie dosłownego cytatu melodii gregoriańskiej poddane zostaje wielu zabiegom pracy motywicznej (także rytmicznym), czasem bardzo swobodnej, co powoduje szereg zamierzonych napięć

kolorystyczno – emocjonalnych. Szczególnie interesująca jest improwizacja (realizowana przez głosy tenorowe), oparta na incipicie hymnu *Magnificat* w tonie pierwszym.

Znakomite wykonanie chóru podkreśla (po raz kolejny) fascynację ogromem elementów budujących kolorystykę i doskonały warsztat kompozytorski dra Dawida Kusza OP.

Adagio na smyczki, to jedyne dzieło (jak wskazuje Autor), które zostało napisane z myślą o omawianej płycie. Kompozycja instrumentalna, inspirowana antyfoną *Alma Redemptoris Mater*, wykorzystuje w całości melodię oryginalną, która zostaje eksponowana jako znaczący motyw w całym przebiegu struktury formalnej dzieła. Ów ekspozycję rozpoczynają skrzypce pierwsze oraz altówki pierwsze, po czym wspomniany motyw realizują poszczególne grupy instrumentalne, aby w finalnym odcinku powrócić ponownie do głosu najwyższego.

Ave Regina caelorum na chór mieszany a cappella to pierwsza w moim dorobku kompozycja, która swe źródło ma w śpiewie gregoriańskim – wyjaśnia Kandydat. Czteroczęściowy utwór rozpoczyna fragment gregoriańskiego oryginału służący jako incipit. Takie prowadzenie motywu chorałowego zauważyć można przez trzy logicznie prowadzone segmenty, po czym poddany zostaje muzycznym wyobrażeniom kompozytora. Elementy kreatywności Twórcy dzieła wykorzystują całą paletę kolorytu środków wyrazu artystycznego, co w znaczący sposób ubogaca poszczególne przebiegi awangardowości, aby w ostatnim przeprowadzeniu powrócić do głosu sopranowego i uspokoić harmonicznie ostatnie akordy znakomicie ukształtowanej kompozycji.

Wielkanocna antyfona *Regina caeli* stała się inspiracją twórczą ostatniej kompozycji nagranej na autorskiej płycie dra Dawida Kusza OP. *Wzorem mikropolifonicznej techniki, znanej z twórczości chociażby György'a Ligetiego, gregoriański „temat” został nałożony na siebie „gęsto”, w różnych postaciach rytmicznych, tworząc ciekawe współbrzmienia oraz warstwę kolorystyczną* – komentuje w autoreferacie Kandydat. Niezwykle ciekawa, zróżnicowana stylistycznie kompozycja stawia przed wykonawcami cały szereg zadań, od ekspozycji samego incipitu gregoriańskiej melodii, która przeprowadzana zostaje przez różne warstwy wokalne i instrumentalne, po zróżnicowanie artykulacyjne poszczególnych elementów śpiewu gregoriańskiego, osadzonego w licznych segmentach brzmieniowych aparatu wykonawczego. Awangardowość języka muzycznego kompozytora nierozzerwalnie wchłaniana przez struktury archaizujące, stwarza obszar oryginalnej kreacji Artysty, który świadomie ewoluuje poprzez różnorodność tembrzną dzieła.

Reasumując należy stwierdzić, co następuje:

Oryginalny język muzyczny, świadome i logiczne zróżnicowanie środków wyrazowych, bogactwo stylistyczne, perfekcyjnie ukształtowana gradacja napięcia artystycznego, doskonały warsztat kompozytorski oraz znakomite wykonanie – to cechy płyty *Alma Redemptoris Mater* (wskazanej do oceny przez Kandydata), którą klasyfikuję jako wyróżniającą.

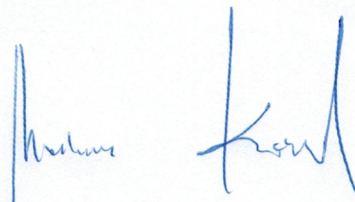
Tym samym przedstawione do oceny dzieło artystyczne przyjmuję.

Konkluzja

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz wniosków podsumowujących poszczególne kryteria niniejszej recenzji, stwierdzam jednoznacznie, że dr Dawid Kusz OP spełnia przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego w myśl wymagań określonych w art. 221 ust 4 i 5 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), §8 oraz §10 ust.2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, a także uchwały Nr 31/2019 Senatu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dn. 26 września 2019 r, z późn. zm. Oraz pisma Rady Doskonałości Naukowej Nr DRKN.Z8.400.10.2024 z dnia 5 czerwca 2024 r.

W związku z powyższym dorobek dr. Dawida Kusza OP wraz ze wskazanym osiągnięciem artystycznym oceniam niezwykle wysoko i uważam, że stanowi on znaczący wkład w rozwój dziedziny sztuki, dyscypliny artystycznej: sztuki muzyczne.

Wnoszę tym samym o nadanie dr. Dawidowi Kuszowi OP, stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne.

Prof. dr hab. Mariusz Kończal

Kusz, 15.09.2024